

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 5243 B.

CONCURS.

Prin această se publică concurs pentru două stipendii câte de cinci sute (500) floreni din dotațiunea de stat a arhidieceșei noastre transilvane, destinată pentru cualificarea mai înaltă a clericilor absoluți din această arhidieceșă la o facultate filosofică.

Aspiranții la aceste stipendii au să-și așternă suplicele lor consistoriului arhidieceșan până la 10 August a. c. st. v. instruite cu următoarele documente:

- testimoniu de maturitate;
- absolutoriu clerical dela seminariul arhidieceșan;
- atestat medical, că sunt deplin sănătoși;
- o declarațiune separată, că după absolvare vor intra în serviciul bisericesc ori școlariu, ce li-se va oferi.

In fine au să numiască în suplică universitatea, la care doresc a studia, și să indice specialitatea studiilor alese.

Sibiu, 3/15 Iuliu, 1898.

Consistoriul arhidieceșan.

Nr. 5293 Școl.

CONCURS.

Din fondurile arhidieceșane au de venit vacante următoarele stipendii, pentru conferirea cărora se publică concurs cu terminul 10/22 August, 1898.

I. Din fundațiunea Francisc Iosif un stipendiu de șesedececi (60) floreni, pentru tineri români din arhidieceșă, cari studiază și sunt lipsiți de mijlăce;

II. Din fundațiunea Coloea un stipendiu de unasută (100) floreni și trei câte de șesedececi (60) floreni, pentru tineri români din arhidieceșă, cari studiază și sunt lipsiți de mijlăce.

III. Din fundațiunea Peioviu un stipendiu de cinciideci (50) floreni, pentru tineri români din arhidieceșă, cari studiază și sunt lipsiți de mijlăce.

Aspiranții la aceste stipendii au a-și așterne suplicele la consistoriul arhidieceșan, în terminul indicat, instrundu-le cu următoarele documente:

1 cu atestat dela oficiul parochial al comunei, căreia aparțin, că sunt români greco-orientali;

2 cu atestat școlariu despre progresul în studii în anul școlariu din urmă;

3 cu atestat medical, că sunt deplin sănătoși;

4 cu atestat dela primăria comunală despre poziția socială și starea materială a părinților;

5 eventual cu alte documente recomandătoare.

Aspiranții au a indica locul, unde voese să studieze.

Sibiu, 9/21 Iuliu, 1898.

Consistoriul arhidieceșan,

Conferențele învățătoresci.

Adi este cunoscut, că acele popore lucră mai cuminte pentru asigurarea viitorului lor, cari — acceptând progresele culturii și preste tot ale civilizațiunii moderne — le asimilează caracterului lor etnic special, dând produselor lor culturale un timbru propriu național, și folosind rezultatele, la cari a ajuns cultura lumii pentru înțărirea, înaintarea și ridicarea proprie.

Școla este un mijloc puternic pentru generalizarea elementelor de cultură mai întâiu în generațiunile tinere și prin aceste în întregă masa poporului.

Nu-i mirare deci, că toate poporele deștepte și cu conștiința de sine, fac tot posibilul și aduc cele mai grele jertfe pentru întemeierea, susținerea și înflorirea școlilor, chemate a instrua pe fii lor atât în ce privește elementele culturii, cât și în ce privește formarea caracterului.

Bunastarea și valoarea unui popor înainteză cu cultura lui.

Popore mici, neînsemnate după număr, adeseori jăcă un rol important în concertul poporelor în urma nivelului cultural, la care au sciut să se ridice; pe când de altă parte popore,

numerice de sute de milioane, sunt reduse în valoare și importanță lor aproape la nimic din motivul, că cu murechi nezesci s'au separat de ceialaltă lume, oprind a străbate rațele culturii moderne în mijlocul lor, cari să-le încăldecă, să le pue în mișcare, ca să progreseze paralel cu alții. Poporul chinez este o próspectă dovadă a celor susținute.

Poporul nostru — pe lângă toate nevoile, cu cari a avut și are dîlnic să se lupte, — a adus multe jertfe pe terenul școlilor confesionale, unice în stare a fi adevărate foculare de cultură, căci predau învățământul în limba națională a poporului, fără de care nu se pôte obține un progres temeinic; ci cel mult un lustru estern, care dispare ușor.

Cuvine-se deci, ca cei ce beneficiază de acele jertfe să nисуască a resplăti prin muncă cu pricepere și cu succes jertfele aduse, ca să se întărească în cei ce le aduc tot mai mult conștiința, că nu sunt zadarnice și astfel tot la mai mult să se însuflească.

Deosebita datorită se impune învățătorilor nostri, ca mlădițele neamului, a cărui creștere s'a încredințat lor, să le nobiliteze și cultive spre binele comun.

În ce privește contingentul învățătorilor, am făcut progrese bunisore față de trecut. Cu toate acestea suntem departe de-a fi mulțumiți cu starea, în care ne aflăm. Cunoscințele câștigate pe băncile pedagogiilor nu sunt suficiente, Acele trebuesc înmulțite prin continue studii, ținând cont de progresul științei pedagogice în toate ramificațiunile ei.

Un mijloc în scopul acesta, al ulterioarei întregiri a cunoscințelor pedagogice, îl formeză convenirile și discuțiunile asupra obiectelor și temelor din sfera învățământului.

Asemenia conveniri s'au practisat în viața noastră școlară dela începutul înființării școlilor noastre, fie într'o formă fie într'alta.

Sinodul arhidieceșan din anul acesta — precum se scie — a abandonat prin un conelus al său sistemul

reuniunilor învățătoresci și a revenit la conferințele normate în statutul organic. Pe basa acestui decis sinodal consistoriul arhidieceșan a primit mandatul a reînactiva conferințele și a face pașii de lipsă pentru ținerea lor.

Precum suntem informați, senatul școlariu al numitului consistoriu s'a și ocupat în una din ședințele trecute cu această chestiune, făcând preparativele necesare. Consistoriul a susținut împărțirea de până acuma a arhidieceșei, care a format basa organizării în reuniuni. Astfel arhidieceșă este împărțită în XII. cercuri. Aceste sunt:

- Bran-Brașov Treiscaune.
- Avrig-Seliște-Sibiu.
- Agnita-Cohalm-Făgăraș.
- Mediaș-Târnave-Sighisórea.
- Alba Iulia-Mercurea-Sebeș.
- Deva-Dobra-Hateg-Ilia-Orăștie.
- Geogiu-Zarand.
- Abrud-Câmpeni.
- Cluj-Turda.
- Cetatea-de-petă Dej-Solnoc-Unguraș.
- Reghin-Mureș-Oșorheiu.
- Bistrița.

Învățătorii din un cerc vor avea să se întrunească la terminul prefapt la un anumit loc al cercului și acolo sub conducerea unui comisariu consistorial vor avea să discute asupra obiectelor puse la ordinea zilei. Pentru anul acesta s'au satorit ca zile de întrunire în conferințe 18/30 și 19/31 August a. c.

Ca comisari consistorialis'au numit din partea consistoriului următorii:

- Pentru cercul Brașovului, cu locul de întrunire Brașov, dl Dr. Vasiliu Saftu, paroch în Brașov Scheiu.
- Pentru cercul Sibiului, cu locul de întrunire Sibiu, dl Dr. Vasiliu Bologa, director la șola civilă de fete din Sibiu.
- Pentru cercul Făgărașului cu locul de întrunire Făgăraș, dl Dionisiu Făgărașan, profesor la gimnasiul din Brașov.
- Pentru cercul Sighisórei, cu locul de întrunire Mediaș, dl Demetriu

FOIȚA.

Învățăminte

din viața Metropolitului Andreiu Șaguna.

(Încheiere.)

Ca să asigure o sorte mai bună poporului său, el trebuia să lumineze pe cei neînțelegători, să imblânzească pe cei puternici, să înfrângă atacurile dușmanilor, pășind la timp potrivit cu fapta și cu cuvântul; ca să ridice biserica sa și s'o smulgă de sub stăpânirea străină, trebuia de asemenea să combată pe contrari, să informeze pe cei dela cârmă și în prima linie să reverse lumină acolo, unde până acum fusese întunec, să unescă la un loc pe aceia, cari până acum trăiseră împrăștiati, să-i povățuască, să-i imblânzească și să le arete calea, ce pôte duce la mântuire.

Ori-care altul afară de Șaguna, vedând în calea sa atâtea greutăți, s'ar fi oprit în loc și n'ar fi îndrăsnit să pășască înainte pe un drum așa de spinos și așa de greu de străbătut.

Dar Șaguna nu era omul, care să plece capul așa de ușor. Dăcă nu isbutea pe o cale, el încerca pe alta; dăcă nu i-se deschidea o ușă, el bătea la alta, până când în sfârșit trebuia să reușească cu aceea ce avea de gând.

El scia, că lucrurile mari, ca drepturile naționale și emanciparea și organizarea unei biserici, nu se dau numai așa de-a gata, ci trebuesc câștigate cu multe ostenele, cu multe jerfe și lupte, și la aceste jertfe și lupte el era gata ori și când, când era convins, că vor fi spre binele și înaintarea poporului său și a bisericii sale.

Tot așa de mult trebuesc admirate curajul și bărbăția, cu care Șaguna scia să pășască ori și când, când era vorba de interesele mari ale națiunii și ale bisericii.

Nu avem decât să ne cugetăm la pășirea sa resolută și bărbătească din a. 1848, când își puse în mai multe rënduri în primădie chiar și viața sa; nu avem decât să ne aducem aminte de luptele purtate pentru emanciparea bisericii sale cu patriarhul Raciici și pe timpul absolutismului cu ministrul de culte Leon Thun, de luptele politice cu guvernatorul Ardealului Wohlgemuth și de ținuta sa energică și dămnă în senatul im-

perial din a. 1865, și vom înțelege, ce caracter resolut era Șaguna și cu câtă demnitate scia el să represinte poporul său și biserica sa ori unde și față cu ori și cine.

Dar ca să pôtă pași astfel, ca să-și pôtă ținé sus fruntea față cu ori și cine și în ori și ce împrejurări, el trebuia să fîă totdeauna consciu de valoarea sa, trebuia să aibă sub picioarele sale un pedestal puternic, pe care să se simtă sigur și pe care să nu-l pôtă răsturna nimenea.

Pedestalul acesta l'a căutat Șaguna și l'a aflat în moralitate, care a fost temelia întregii lui vieți.

„Și mi s'a deschis ușa și am fost ascultat”, dice dânsul în una din scrisorile sale adresate ucenicului său, episcopul de astăzi al Caransebeșului, „căci moralul și știința nu se pot ușor ignora sau desprețui”.

Sfinte sunt aceste cuvinte ale marelui Arhiepiscop și adevărul lor îl putem constata cu ori și ce ocaziune!

Omul moral, omul nepătat umblă cu fruntea ridicată și este în stare a sta față în față cu ori și cine, pe când cel imoral își simte singur pata imoralității sale și nu îndrăznește a pași cu bărbăție, temându-se, să

nu i-se pună înaintea ochilor păcatele de care s'a făcut vinovat.

Șaguna însă a trăit astfel, încât ori și cine, chiar și persoanele cele mai sus puse, trebuiau să caute cu respect în fața lui, să-l stimeze, să-l asculte și să-l admire chiar.

În ceea ce privește știința, pe care o pune alături cu moralitatea, el s'a arătat totdeauna un călduros adorator și cultivator al ei, convins fiind, că „podobă de aur este învățătura și mărgăritar de preț mare”.)

De aceea în tot cursul vieții sale el n'a înecat nici-când a-și împodobi sufletul său cu podobele științei, cetind și studiând până la adânci bătrânețe. Totodată sciind ce preț are învățătura pentru ori și cine, el a îndemnat în ori ce vreme pe preoții conduși de dânsul, să caute a se lumina însiși și apoi să împrăștie fără preget lumina și învățătura în mijlocul poporenilor încredințați îngrijirii lor.

„Dară, ca să nu las neîntrebuințat nici un prilej, prin care s'ar pôte folosi atât prețimea cât și întreg poporul nostru”, dice dânsul într'un cercular al său din 1848, pen-

*) Înteleptul Sirach.

Moldovan, ppresbiter al tractului Si-ghișorei.

V. Pentru cercul Sebeșului, cu lo- cul de întrunire *Sebeș*, d-l Dr. *Iosif Blaga*, profesor la gimnasiul din Bra-șov.

VI. Pentru cercul Devei, cu locul de întrunire *Deva*, dl Dr. *Pavel Opriș* profesor la gimnasiul din Brad.

VII. Pentru cercul Zarandului, cu locul de întrunire *Brad*, dl *Vasilin Damian*, protopresbiter al tractului Za- randului.

VIII. Pentru cercul Abrudului, cu locul de întrunire *Abrud*, dl *Ioan Po- poviciu*, profesor la școala civilă de fete din Sibiu.

IX. Pentru cercul Clujului, cu lo- cul de întrunire *Cluj*, dl *Grigoriu Pletos*, protopresbiter onorariu și pro- fesor la gimnasiul din Năsăud.

X. Pentru cercul Dejului, cu lo- cul de întrunire *Dej*, dl *Teodor Her- man*, protopresbiter al tractului De- jului.

XI. Pentru cercul Reghinului, cu locul de întrunire *Jabenița*, dl Dr. *Elie Cristea*, secretar consistorial.

XII. Pentru cercul Bistriței cu lo- cul de întrunire *Borgo-Prund* dl *Si- meon Monda* protopresb. al tractului Bistriței.

Învățătorimea noastră va căuta de sigur a participa în număr cât mai complet la aceste întruniri și a se pre- găti pentru ele cu râvnă, ca astfel unii dela alții folose să tragă pentru che- marea ce și au ales-o de crescători ai celor ce formeză viitorul neamului.

Principele Bulgariei la Petersburg.

Principele Ferdinand însoțit de principesa Maria Luisa și de fiul lor Boris a sosit la Peterhoff în 21 c. n. Au fost primiți de mării Duci, marile Ducese și ministri. Apoi s'au dus la castelul imperial Alexandra, unde au fost primiți de împărat și de cele două împărătese.

Sera a fost un prânz de familie, la care au asistat MM. LL. imperiale.

La prânzul de gală din 22 c. n. țar- ul Nicolae a ținut în limba franceză următorul toast:

„Ridic paharul meu în sănătatea Alte- taylor Lor principele și principesa Bulgariei, precum și în sănătatea scumpului meu fin prințul Boris și pentru fericirea Bulgariei“.

Principele Ferdinand a răspuns în franțuzescă cu următorul toast:

„Sire! Primiți mulțumirile isvorite din adâncul inimei mele pentru cuvintele bine- voitore și cordiale. Legămintele, cari prin comunitatea rasei și a religiunii, precum și în urma în veci necurmătei gratitudinii nu- trite față cu neuității și glorioșii întemeietori ai libertății patriei noastre — începîc Bul- garia de marea națiune soră, au fost sporite prin bunătatea Maj. Văstre cu un nou legă-

mēt când s'a îndurat a primi să fie nașul fiului meu, cu ocazia intrării în sinul bise- ricei ortodoxe a chironomului și a prințului de Tirnov. Cred a împlini cea mai sfântă și mai scumpă datorie, când vă presint, înal- tului naș pe finul meu, prințul Boris și atât în numele meu și a principesei, cât și în a întregii Bulgarii vă exprim cea mai căldu- răsă mulțumită pentru primirea de dragoste plină și grandioasă de care am fost împărț- șiți“.

Și încheiă în rusesce cu cuvintele:

„Cu inima plină de bucurie ridic pa- harul meu în sănătatea Maj. Văstre impe- riale, a Maj. Lor împărătesele Alexandra Feodorovna și Maria Feodorovna, în sănătatea întregii case imperiale, precum și în fericirea mării Rusii“.

Foia *Novoie-Vremea* scriind despre vi- zita prințului bulgar la Țarul țice, că în urma botezului prințului Boris caracterul relațiilor ruso-bulgare s'a întărit pentru totdeauna și a luat formă binevoitoare și liniștită. Po- litica Rusiei este de a împlini sarcina sa isto- rică în Bulgaria, care consistă în menținerea independenței Bulgariiei.

Journal de St. Petersburg țice, că bo- tezarea în religia ortodoxă a prințului Bo- ris a întărit mai intim legăturile dintre Rusia și Bulgaria.

Postul.

Sibiu, 12/24 Iuliu, 1898.

Onorată Redacțiune!

Cineva de aici din Sibiu, care, deducând din scrisoarea de pe cuvertă, nu pentru prima dată îmi trimite epis- tole anonime, — verosimil eugetând că-mi va procura vr'o supărare, a pus pe postă în cuvertă închisă la adresa mea, următoarea apreciere, tăiată din „Dreptatea“ d-lui Fleva, a broșurei- d-lui Alexandru de Vaida Voevod.

„Idei Sănătose“

Sub titlul nostim Postul-Virtute. . . ? Petrecerea . . . Păcat . . . ? primim o prea interesantă broșură, — al cărei autor e un tinăr student universitar d. Alexandru de Vaida Voevod, cunoscut ca naționalist înflă- cărat și ca destoinic cap al tinerimei univ- ersitare române din Viena.

În cele 52 de pagini ale broșurei, d. Vaida combate cu mult succes și cu serios aparat științific urgisitul post, desfășurînd un sănătos stoc de idei conforme principiilor culturale și umanitare înaintate ale tim- pului.

Important e cuprinsul broșurei și prea interesant istoricul ei.

La 4 Martie a. c. tinerimea universi- tară română din Viena a aranjat o serată dansantă, în scopul umanitar și național, ca din profitul curat să se ajute studenții români să- racii. Fatalitatea a voit, ca petrecerea să cadă

în postul Pastelui, și asta a servit ca bună ocazie unor fanatici și ipocriți clericali, pe cari din păcate îi mai au și azi Români de dincolo, pentru a se năpusti cu o adevărată furie medievală asupra tinerimei române din Viena, sub pretextul, că aceasta ar fi neso- cotit religia creștină!

Asaltul l-a inaugurat — minune și mi- ster — chiar o domnă, Maria Cosma, soția directorului băncei „Albina“ din Sibiu. Cei ce-l cunosc pe acest director, știu că el e despot teribil pentru tot ce e caracter inde- pendent și naționalist la Români de peste munți. Soția d-sale, domna în chestie, e o fire perfect identică și — fiind femeie — e chiar mai năpraznică în porniri despotice și în vederi strimte. Doamna aceasta — ui- tînd de gingășia și generozitatea sexului frumos — a fost cea d'întîi, care a bruscăt pe studenții români din Viena, refuzându-le cu „indignăciune“ o listă de colectare în scopul nobil al naționalei serate.

Tinărul domn Vaida a calificat — în Tribuna din Sibiu — acest procedeu cu o ironie mușcătoare: „evlavie deplasată“. Bu- clucul a fost gata. Foia ortodoxă-clericală „Telegraful român“ din Sibiu, foia papistășă- scă „Unirea“ Din Blaj, și în fine chiar Patria din Cernăuți, au atacat pe curajosul tinăr cu violență. Mai ales „Unirea“ din Blaj, care e faimosă pentru catolicismul său. Aceste împrejurări au determinat pe d. Vaida să publice broșura de care ne ocupăm. Broșura reprezintă vederile întregii tinerimi române din Viena, tinerime care n'a semnat-o din sim- plul motiv că mulți tineri au burse din fon- durile religioase de la Sibiu și Blaj și erau amenințați a-și pierde aceste burse din cauza fanatismului încăpăținat și ridicol al farisei- lor clericali de dincolo.

Vibrînd de un pur sentiment națio- nal și profesînd idei sănătose și înaintate, — broșura e de sigur și în conformitate cu sentimentul public al Românilor de peste munți.

Autorul declară de la început că „noi universitarii nu suntem chemați de a spri- jini instituții învechite, cari sunt în de- trimentul dezvoltării neamului nostru“.

Intrînd în materie, d. Vaida combate cu mult succes postul atât din punct de vedere științific (psihologic) cât și din punct de vedere fiziologic, arătînd cu dovezi și cu argumente serioase, că de păgubitor este el progresului și înfloririi popoarelor și indeo- sebi poporului nostru, care și alt-fel trăiește atât de sărăcăcios, nutrindu-se — din mize- rie, — cu alimente prea puțin prielnice.

Regretăm, că spațiul de o colonă (nici mai mult nici mai puțin!) nu ne iartă să reproducem câte-va din argumentele și do- vezele convingătoare pe cari le aduce auto- rul. Ne mărginim a spune, că d. Vaida răs- punde energie și triumfător tuturor acuzato- rilor nenorociți, pe cari îi reduce la adevă- rata lor valoare: de farisei și ipocriți.

Cu deosebire necruțător e autorul față de papistașii de la Blaj, pe cari îi zdrobește cu ripostele sale severe, acuzându-i de falsi-

tate, de fanatism stupid, de lipsă de senti- ment național și chiar de imoralitate pe mulți dintre ei.

Cruțați-ne deci cu „morală“ voastră și lucrați mai bine într'acolo ca adulterul, simonia și fariseismul să fie delăturate din biserica națională, — esclama d. Vaida în- trun moment de justă mînie.

Anti-clerical.

Ca onoratul public cetitor să cu- nască și păcatul ce am comis eu con- tra „Ideilor sănătose“, respectînd vede- rile poporului nostru despre „urgisi- tul“ post, vă rog să binevoiți a da loc și scrisoarei mele adresate dlui Al. Crăciunescu, președintele „României June“ în Viena, care este următoarea:

Sibiu, 5 Martie 1898.

Stimate Domnule Președinte!

În 2 l. c. am primit lista pentru colec- tare, emisă de onor. comitet al societății „România Jună“, din incidentul arangerii unei petreceri cu dans în 4 Martie.

Cu tot dorul ce-l am pentru prospera- rea societății D-văstre, n'am permis ficei mele Minerva să umble cu lista, din simplul motiv, că pentru petreceri cu dans, arangiate în postul mare, și încă în prima Vinere, — din principiu nu pot contribui.

Noi provincialiștii ținem cont de legile noastre bisericesci.

Alăturat retrimite și lista.

Cu totă stima

Maria Cosma.

Acestea au fost vederile mele atunci, despre petrecerile cu dans arangiate în postul mare, acestea au rămas după aparițiunea arti- colului cu „evlavia deplasată“, publicat de dl Vaida în „Tribuna“, acestea au rămas și după- ce am cetit broșura dlui Vaida, despre care „Anti- clericalul“ afirmă că ar fi „de sigur în conformitate cu sentimentul public al Românilor de peste munți“ și tot intacte au rămas aceste vederi ale mele și după cetirea finelor aprecieri ale savantului Anti-clerical.

Răspuns la astfel de întîmpinări nu am, ci las ca publicul nepreocupat să judece ale cui „idei“ sunt „să- nătose“, și „în conformitate cu sen- timentul public al Românilor de peste munți“? ale Anti-clerica- lului, depuse în articolul din „Drep- tatea“ sau ale mele depuse în epistola de mai sus?

I-aș cere totuși eroului din tufă să-mi spună: pe ce-și bazează riscata afirmațiune, că eu aș fi „bruscat“ pe studenții români din Viena, refuzându- le „cu indignăciune“ lista? pentru-că un astfel de lucru nu dovedesce epi- stola mea, — apoi i-aș mai cere, ca, dacă ține la onestitatea unui om cult, de care și jurnaliștii au să țină

tru aceea, sciind eu, ce lipsă mare are po- porul nostru de a căpăta învățătură, de a se desăvârși și a se lumina, potesc pe întreaga mie iubită preoțime, ca să se nevoiască a întocmi și a spune cuvîntări bisericesci, adevă- a învăța și a lumina pe poporenii noștri. Pote fi, că se vor afla unii dintre preoți, cari îmi vor țice aici, cum-că pentru întoc- mirea și învățarea cuvîntărilor bisericesci n'au vreme, siliți fiind ași agonisi pânea cea de toate zilele cu sudorea feței lor. Însă nu așa, iubitorilor mei împreună slujitori, nu așa! pentru-că și sfântul apostol Pavel a lucrat cu mâinile sale și totuși a și binevestit.

O altă însușire caracteristică a lui Șa- guna și totodată unul din mijlocele, de care nu puțin s'a ajutat el la realizarea planurilor sale, a fost înțeleptă lui chivernisire în cele materiale.

Dacă Șaguna ar fi fost un om nesocotit și risipitor, n'ar fi fost în stare nici să facă în viață numărusele bunătăți, pe cari le-a făcut, nici să lase la mórtea sa pe sēma bi- serice și națiunei sale sute de mii de flo- reni, după cum a lăsat prin nobilul său testament.

Activitatea, stăruința, curagiul și reso- lutiunea bărbătească, basate pe viață morală și pe iubire de sciință, economia în cele ma- teriale au fost așa-dară vrăjile, pe care le-a

folosit Șaguna, ca să-și aducă la îndeplinire mărețele sale planuri; ele, ajutate de în- țelepțiunea și de prevederea sa caracteristică au fost isvórele, din care au eșit lucrările sale neperitóre, menite pentru binele și în- aintarea poporului nostru.

Aceste însușiri caracteristice ale lui Șaguna au fost încoronate de alte două po- dóbe, semnele cele mai alese ale ómenilor mari și nobili: de bunătatea inimei sale și de modestia sa, pe lângă toate meritele ce și le căștigase.

Bunătatea inimei sale a dovedit-o Șa- guna în întreaga viața sa. Nici un lipsit nu s'a depărtat dela dēnsul nemângăiat; nimenea din cei ce i-au cerut sfatul, n'a fost respins său trecut cu vederea; nimenea din cei ce i-au făcut și cel mai mic serviciu, n'a rămas nerăsplătit. Dovada cea mai limpede însă de suferință și de nobil este testamentul său, în care și-a adus aminte de toți aceia, pe cari ia iubit în viața sa, și în prima linie de poporul și de biserica sa, cărora si-a în- chinat Șaguna întreagă existența sa de pe acest pămēt.

Afară de aceea testamentul acesta în același timp e vie dovadă de smerenia sa, o însușire pe care mulți din nepricepere au denegat-o marelui arhieru, cātă vreme a fost în viață. Mulți îl țineu pe Șaguna de

dispus spre volnicie, de om, care voesce să stăpânescă nețărnut asupra altora.

Dar momentele cele mai însemnate din viața lui dovedesc tocmai contrarul.

Au nu a fost el acela, care după ce a înființat cu atâtea trude și cu atâtea jertfe metropolia gr. or. a Românilor din Ardeal și din Țera ungurască, a depus de bună voie cărma acestei metropolii în mâinile credin- cioșilor săi, rostind memorabilele cuvinte: „Dară astăzi, când ți-a venit ție noule Ieru- salime, éráși lumina și mărirea Domnului pentru tine a răsărit — depun cu desăvēr- sită odichnă sufletescă totă competența le- gislativă și administrativă a bisericei în mî- nile congresului present și ale celor viitoare congrese“. Și mai încolo: „De astăzi încolo depun și responsabilitatea pentru ulterioara sórte a bisericei în mîinile acestui congres și acelor viitoare, și me mângăiu, căci cutez să țic, că nu în deșert am alergat, nici în de- șert m'am ostenit...“.

Au nu el s'a retras în liniștea dela Reșinari în a. 1871, când o întreagă națiune plină de recunoscîntă își trimiseze represen- tanții săi la Sibiu, ca să serbeze jubileul de 25 ani dela venirea lui în Ardel?

Au nu tot în satul acesta a dispus el să fie înmormēntat cu un singur preot fără

predici și fără pompa, ce s'ar fi cuvenit unui barbat ca dēnsul?...

Nu sunt tóte acestea cele mai evidente dovezi, că inima lui Șaguna era cucernică, că modestie și stăpînirea de sine, acēstă flóre, care a lipsit multora din bărbății nu- miți mari de alte neamuri, a înflorit totdeuna în sufletul său nobil în toată puterea cu- ventalui? —

Étă, domnilor și fraților, tabloul ce ni'l înfățișeză viața sufletescă a lui Șaguna, étă însușirile, ce-l caracterizează, étă esemplul, ce ni-l dă el prin modul în care a trăit.

Si decă voim, să ne facem vrednici de bunătățile, ce ni le-a făcut cātă vreme a trăit între noi, și pe care ni le-a lăsat ca moște- nire; decă voim să venerăm în adevăr me- moria lui, n'avem decăt să căutăm a imita și noi acest esemplu.

Va țice cineva, că ómeni ca Șaguna nu se nasc în fie-care țic, că cei mai mulți dintre noi nici pe departe nu suntem în stare a ne apropia de dēnsul în ceea-ce privesce însușirile noastre sufletesci, și prin urmare, că încercarea de al imita ar fi zadarnică și s'ar sfîrși cu constatarea neputințelor noastre,

Decă însă în tóte privințele nu suntem în stare a urma esemplul marelui Archieru, repocat acum 25 ani, să căutăm cel puțin a călca pe urmele lui în unele din ele, ca

cont nu numai în chestiunile sociale, dar chiar și în cele politice, să-mi arete numai un singur cas, care pe bărbatul meu și pe mine ne-ar putea caracteriza drept „despot teribil pentru tot ce e caracter independent și naționalist la Români de peste munți“.

Cel ce afirmă și nu dovedește astfel de lucruri despre persoane cari de deci de ani stau în fruntea unor instituții românești, cum este „Albina“ și „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, despre cari publicul român nu din pînă Anticlericalului va fi aflând, decă au și merite naționale sîu ba? — acela în ochii ori căruia om onorabil trece de calumniator.

Am făcut aceste reflecții nu pentru că un calumniator din tufă ar merita să stai de vorbă cu el, ci cu considerare la proprietarii „Dreptății“ la d-nul deputat Fleava, care cu energica sa luptă purtată în afacerea metropolitului Ghendăie pentru restabilirea nimbului adănc sdruncinat al bisericii ortodoxe române, a dat dovezi eclatante, că ține la sfințenia instituțiilor bisericii noastre.

Mulțămindu-Vă pentru publicarea acestor reflecții, Vă rog să primiți asigurarea deosebitei mele considerațiuni

Maria Cosma.

Am făcut cu plăcere loc acestor corecte reflecții ale on. d-ne M. Cosma și suntem dela început convinși, că toți oamenii serioși vor aproba purcederea d-sale. Din parte-ne mai adăugem, că persoana nouă cunoscută, ce se ascunde sub masca „Anticlericalului“ nu de dragul postului a lansat „sănătoșele (?) sale idei“, espuse mai sus; ci simplamente a folosit privilegiul, ca să lovească în valoroasa familie, care formeză tala noastră și ale cărei merite naționale, bisericesti, economice etc. nu oameni de talia „Anticlericalului“ sunt chemați a le aprea. Meritele atât ale d-lui Cosma, cât și ale domnei Cosma, sunt cu mult mai multe, însemnate și mai cunoscute, decât, ca să mai fie necesitate a le înșira aici și vorbele „Anticlericalului“ cu nimic nu le vor împuțina.

Dacă de post îl duria pe „Anticlericalul“, atunci și-ar fi luat ostentă la sta de vorbă cu țiarul nostru, cu „Unirea“, cu „Patria“ sau cel puțin cu Preacuv. Sa dl archimandrit și vicar archiepiscopesc *Vladimir de Repta*, căci cercurile bisericesti trebuiesc capacitate despre „absurditatea“ postului și aceste sunt chemate a face eventuale reforme.

Privilegiul acesta îi se oferia cu atât mai vartos, cu cât și d-l de Repta a desaprobat prin o scrisoare purcederea tinerimei carea afară de dl Vaida își recunoșce greșala. Noi suntem convinși, că d-l Repta a dat același răspuns ca și d-na Cosma. De ce dar numai de d-na C. se împedecă „Anticlericalul“?

astfel se ne putem bucura și noi odinioară cel puțin de o părticică din nemurirea lui.

Chiar si Asociațiunea noastră și despărțemintele ei sîu mai bine ăis, membrii, cari alcătuiesc această societate și ramurile ei, pot lua pildă dela d-nul în lucrurile lor.

Dacă vom fi conduși de iubirea de neam și de lege; dacă vom întrebuința toate puterile noastre spre ajungerea mărețelor scopuri ale Asociațiunei; dacă vom fi activi și stăruitori; dacă vom cultiva pururea știința și vom respecta legile moralității dacă vom conlucra totdeauna în înțelegere frățescă și în armonie, decă vom chivernisi bine avutul nostru, ca astfel să fim în stare a jertfi la cas de lipsă și pentru binele comun, — decă vom urma astfel, avînd înaintea ochilor noștri esemplul marelui Andrei Șaguna, atunci putem fi siguri de reușita lucrărilor noastre, cu toate că mijlocele, de care dispunem deocamdată, sunt încă neînsemnate.

Voință tare însă, activitate neobosită, și toate sunt cu puțință!

(„Gaz. Trans.“) Andrei Băseanu.

Afirmațiunea d-sale, că broșura d-lui Vaida reprezintă, în ce privește postul, „vederile întregii tinerimi române din Viena“, nu este adevărată, pe câtă vreme noi scim că tinerimea tocmai a interzis d-lui Vaida a eda broșura în numele ei. Se vede deci, că totuși sunt tineri, ale căror vederi nu le reprezintă d-l Vaida în cele ale postului. Acestia desigur sunt conșcii, că instituțiile bisericii noastre ortodoxe, cari ne-au salvat existența neamului, nu se pot lepăda, ecășa, cum doresc d-l Vaida; chiar și atunci nu, când în anumite lucruri încep în bunățări și reforme, căci a slăbi statornicia poporului față de instituțiile bisericii înseamnă a-l ataca în existența sa și a-l împinge pe un povârniș periculos.

Că broșura din chestiune „ar fi în conformitate cu sentimentul public al Românilor de peste munți“, este și mai neadevărat. Insuși „Ant.“ afirmă că „Tel. Rom.“, „Unirea“ și „Patria“, cari reprezintă pe cineva, au desaprobat purcederea tinerimei. Unde-i dar sentimentul public? Dôr nu va crede „Ant.“, că „Tribuna“, care a publicat corespondența cu „evlavia deplasată“ reprezintă sentimentul public la noi? Ba noi credem că nici cei dela „Tribuna“ nu se vor fi identificând cu greșala din chestiune.

Noi eram mulțămiți, dacă „Ant.“ discuta în mod principiar chestiunea. Asta însă n'a intenționat-o, căci scopul îi era să calumnieze persoane, cari stau mult mai sus pe scara stimei generale, decât ca să le ajungă cu calumniile sale. Din contră bărfelile lui ridică mai mult, atât pe domnul, cât și pe domna Cosma, întrucât reîmprospetează în mintea tuturor oamenilor serioși adevărul atât de frumos exprimat în maximsa germană:

„Es sind die schlechten Früchte nicht?
„An die die Wespen nagen“.

Școala de fete a Asociațiunii.

(Urmare și încheiere.)

Lungul sir de puncte din programă s'a executat în proporția fragedelor puteri ale tinerelor eleve cu multă dibăcie, cu multă îndemănare și pricepere, storcând aplausele generale ale publicului. În deosebi s'au remarcat următoarele puncte:

nr. 23.) „Tarantella“, de Moszkowski, executată la fortepian de eleva Valeria Isacu din Cluj;

nr. 24.) „Ernani“ de Verdi, Concert-Paraphrase de List, executată la ftepian de eleva Măriora Dogee din Lipova și

nr. 25.) „Plugul blăstămat“ poezie de V. Alexandri, declamată de eleva Elena Patița din Alba-Iulia.

Dșora Valeria Isacu, elevă în cl. III. civ. este un boboc de talent în primele faze ale desvoltării sale din frageda-i etate, ce promise foarte mult. Și pentru noi cea mai intimă plăcere ar fi, ca la anul s-o vedem de nou excelând.

Dșora Măriora Dogee, elevă în cursul complementar dovedește deja o tehnică rutinată o desăvîșită spontaneitate, superioară, în manauarea fpianului, însușire proprie artiștilor consumați. Măndru va fi fost profesorul de eleva sa, mândri am fost noi de un punct atât de înălțat în bogatul ensemble al producțiunii gingașelor noastre fetițe

Dșora Elena Patița elevă în cursul complementar, a intrupat, perfect a intrupat narațiunea poetică a fericitului rege al poeziilor V. Alexandri, cum scia odată româna noastră să-și apere avutul sau strămoșesc de tiranul răpitor dela domnie. A pus în relief idealul și devotamentul, ce trebuie să inspire și în timpul deacum pe fete care românească adevărată, când vorba e de apărarea moștenirilor noastre părintesci. Curajul cu care a pășit Dșora Patița, tonul vocii mlădiate și ritmul curgător al versurilor cu potrivita nuanțare a sentimentelor în cadrele textului, au stors încântarea publicului și nesfîrșitele lui aplause.

Încheierea programei s'a urmat prin trei cântece în chor dintre cari o Horă saltăreță, sub conducerea distinsului nostru artist Dl. George Dima. Amintind de acest nume valoros suntem dispensați a mai face o particulară aprețare și la acest pet. Dar nu putem trece fără să accentuăm și la acest loc că pentru școala Asociațiunii este o deosebită fericire, că acest bărbat atât de bine meritat pe terenul artei și muzicii noastre naționale, o face părtaşă de a sa distinsă atențiune. Iar pentru acesta onorifică binefacere, nu numai prezentul aduce omagiul său, ci mai vartos generațiile viitoare vor aduce cu prisos cultul și profunda lor recunoștință.

Directorul școlii, Dl. Dr. V. Bologa, a luat apoi cuvîntul în numele direcțiunii și în termeni călduroși a mulțămît tuturor acestor factori, cari au contribuit și în anul curent la deslegarea problemei acestui institut atât de salutare pentru cultura femeii române, recomandând și pe viitor institutul în călduroasă lor atențiune.

Directorul a accentuat trei momente în sintesa culturii femeii, anume: cultura morală, basa întregii vieți demne, cultura socială și națională. Deoarece pînă când aceste calități împodobesc caracterul unei națiuni, pînă atunci (cuvîntul sale): viu este Dumnezeu și viu va fi sufletul nostru ca națiune de sine stătătoare, cu a sa proprie menire, cu a sale proprii aptitudini culturale.

A mulțămît apoi Delegatul On. Comitet al Asociațiunii, pentru părintesca conducere a examenelor, rugându-l să le fie interpretul sincer în sinul comitetului, și orice dorințe ale acestuia, sau intențiuni în favoarea prosperării acestei școlii, să se descopere numai pe calea sa, căci ele nesmint vor fi intrupate și realizate.

Cuvîntul directorului școlii a răspuns delegatul On. Comitet al Asociațiunii Dl. O. Tilea, mulțămind și încurajând corpul didactic al școlii, cam în următoarele: în conștiință ați lucrat și bună muncă ați implinit. Nu ve pregetați a osteni și mai departe în chemarea dvăstră sântă, cu îndoit zel și devotament, și puteți fi siguri, că On. comitet al Asociațiunii, nu va cruța jertfe cât de mari numai să-și vadă în calea progresului continuu acesta cea mai prețuită școală română superioară de fete.

Cu acestea s'a încheiat între aplausele publicului frumoasă serbare școlară, căreia asemenea am dori să vedem multe în sinul poporului nostru.

Noutăți.

Remaniere ministerială în România

Citim în „Drapelul“: Prin cercurile guvernamentale se vorbește, că imediat după vizita suveranului de la Petersburg, d. Dimitrie Sturdza va convoca pe toți amicii fruntași ai guvernului pentru a discuta asupra situației politice a partidului și a guvernului.

Maturisanta română. În programa gimnasiunii de stat din Baia mare aflăm, că Alexandrina Drumariu, fca unui român de acolo a făcut cu succes bun esamenul de maturitate și la toamnă se va inscrie la medicină.

Iubileul metropolitului Moldovei. Aniversarea a 23 a de la suirea pe scaunul metropolitan a I. P. S. S. Metropolitului Moldovei și Sucevei s'a serbat la Iași printr-un serviciu divin oficiat de P. S. S. Arhiepiscopul *Conon Arădescu-Donici*, înconjurat de un numeros cler, în biserica metropolitană.

I. P. S. S. Metropolitul *Iosif Naniescu* a primit apoi în reședința sa felicitările clerului, ale autorităților, cum și ale unui mare număr de credincioși.

Numerose telegrame din totă țara, precum și din partea I. P. S. S. Episcopi și arhieriei, au fost adresate jubilatului

Bibliografic. A apărut fascicula III. din marele *dicționar geografic al României* și se găsește la librăria Socecu în București.

Mulțumită publică,

Tuturor acelor preestimați amici și cunoscuți din și afară din Sibiu cari au binevoit a da expresiune condolenței lor față de familia noastră din tristul incident al repăsării mamei noastre, veduța Elena Popescu n. Petric, prin cununi, visite, epistole etc contribuind prin acestea la alinarea durerii noastre, le exprimăm și pe aceasta cale sincera noastră mulțumită.

Sibiu în 25 Iuliu n. 1898.

Jalnica familii.

PARTEA LITERARĂ.

Ce se facem în prima linie pentru îmbunătățirea stărei musicale a poporului nostru.

(Urmare.)

Musici de specialitate avem noi — du-rere — foarte puțini, așa, că degetele unei mâni mai că sunt prea multe ca să-i putem număra. Astfel vedem, că în Brașov, de când a răpusat mult regretatul profesor de musică Nicolae Popovici, reuniunea este dirijată de un diletant; în Făgăraș și Reghin de câte un music neromân. Nu știu cum stă lucrul prin alte locuri, știu însă pozitiv, că în Orăștie, Deva, Sebeș și pôte și în alte locuri, dirigenții sunt învățători, cari și-au făcut studiile la seminarul nostru.

Starea această a lucrurilor ne dovedește, că conducătorii naturali a eventualelor coruri sătesci nu pot fi fără numai învățătorii.

Am ăis, că cel mai bun mijloc de a propaga și lăți musica în popor sunt reuniunile, și vedînd curentul, care se manifestă în direcțiunea această, trebuie deci să ne înterresăm de educațiunea conducătorilor acelor, adecă a fiitorilor învățători.

Fste adevărat, că în privința această s'a făcut o îmbunătățire, introducîndu-se de un timp încôce, pe lângă cântările bisericesti, msica vocală și instrumentală, ca obiect de studiu în seminariile noastre. Prin această s'a pus basa la o nouă fasă de educațiune a învățătorilor nostri. Pentru ca însă rezultatul să fie satisfăcătoriu, trebuie să ne îngrijim, ca condițiunile cari se recer pentru cultivarea acestui obiect de studiu să fie, în marginile îngustelor noastre împrejurări, pe cât se pôte de favorabile.

Înainte de a intra însă în meritul acestei cauze, se ne înterresăm puțin de calitățile musicale ale poporului nostru.

Românul este iubitor de musică, și cu deosebire, de cântare. De este el la lucru, vesel sau trist, el tot cântă. Cântarea lui însă e o plîngere neînteruptă.

Jalea această nespusă în musica noastră provine din multele și grelele suferințe, ce a avut se le îndure poporul nostru în curs de multe vécuri, și care l-a făcut să-și uite să cante și de voie bună.

Și precum cel vecinic plecat își uită să trea drept, așa și Românul, și-a uitat să cante cântece viode, și chiar cuvintele de veselie și de vitejie, le îmbracă în haină melodică a tristeței.

N'a avut Românul cui să-i spuie necăsurile sale, nime nu l-a ascultat, fără numai codrii și câmpiile, ăr acestea înțeleg mai bine cântarea de cât vorba golă.

Dar precum se scie, rar vine un necaz singur! Așa românul chiar și în cântare a avut să sufere o daună mare, o daună, care l-a făcut, ca cântările lui, fără de aceea de natură jalnică, să le cante cu o monotonie, care pôte ajunge pînă la indiferentism. Influența această nefastă asupra modului de cântare a Românului a eseriat-o și biserica ortodoxă

În toate timpurile și la toate popoarele cultul religios a fost împreunat cu musică. În vechime, cu deosebire Egiptenii și Grecii au eselat în cultivarea muzicii, dar cel mai mare avînt și-a luat musica dela creștinătate încôce. Musica modernă se pôte numi musica creștinătății, biserica creștină a fost lăgănul și cultivătorul ei. Meritul acesta însă nu-l putem atribui bisericii răsăritene.

În biserica răsăritenă foarte de timpuriu a început stagnarea și apoi neglijarea cultivării muzicii.

Etă ce ăice în privința această Dr. Hugo Riemann, un însemnat bărbat pe terenul musical-literar, în lexiconul său*) la titlul „Bizantinische Musik: „Sistemul artificios complicat (verkünstelt) chromatic și enharmonic al muzicii grecești reinvie în formă simplificată în cântările bisericesti Merite pentru cântarea bisericăscă grecească și-au câștigat Vasile († 379) și Atanasie O desvoltare a muzicii byzantine (vécul 4). n'a urmat.“

(Va urma.)

*) Musik-Lexikon von Dr. Hugo Riemann: 4-te verbesserte Auflage, Leipzig, Max Hesse's Verlag.

Nr. 168 - Școl.

[113] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlile din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Solnocului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Libotin un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. v. a., dintre care 200 fl. v. a. se capătă dela stat și 100 fl. v. a. din repartitiune pre popor.

2. Rogoz un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a., dintre care 200 fl. v. a. se capătă dela stat și 100 fl. v. a. din repartitiune pre popor.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au ași înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral,

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Solnocului în conțelegere cu comitetele parochiale.

Cupșeni în 3. Iulie 1898.

S. Cupșa.
protopresbiter.

Nr. 77/888

[112] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia gr. or. Ampoita, de clasa III. din protopresbiteratul Albei Iulie se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful român“.

Venitele împreunate cu acest post dau suma de 410 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post se-și trimită cererile concursuale, în termenul deschis la subscrisul oficiu, instruite în sensul normelor în vigoare.

Alba Iulia, 1 Iuliu 1898.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Albei-Iulie, în conțelegere cu comitetul parochial.

Florian Rusan
adm. protopresbiteral.

Nr. pp. 371-898.

[111] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III. din comuna Mărișel prin acēsta se eserie concurs cu termio de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful român.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 413 fl. 28 cr.

Doritorii de-a ocupa acest post, au a-și așterne suplicele lor de concurs, instruite în sensul normelor în vigoare, subscrisului până la termenul susindicat, și a se presenta în parochie la biserică în vre-o Duminecă sau Sărbătoare, ca se fie cunoscuți din partea poporului

Oficiul protopresbiteral rom. gr. or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parochial.

Cluj, 10 Iunie 1898.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 261/898.

[115] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci din comunele mai jos însemnate, apartinătoare tractului protopresbiteral al Treiscaunelor, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful român.

1. Apața, cu salariu de 300 fl. din cari 150 fl. dela popor și 150 fl. ajutoriu dela Venerabilul Consistoriu și cuartir liber în edificiul școlei.

2. Chezdî-Mărtănuș, cu salariu de 300 fl. 25 cr. din cari 50 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu, cuartir liber în edificiul școlei și 2° lemne, sau 10 fl. pentru lemne.

3. Co vas na, postul de învățătoriu primar, cu salariu de 330 fl. și 15 fl. relut de cuartir.

4. Dobêrlău, cu salariu de 300 fl. și cuartir liber în edificiul școlei

5. Intorsura-Buzău, postul de învățător primar, cu salariu de 300 fl. și cuartir liber.

6. Marcoș, cu salariu de 310 fl. și cuartir constător din trei odăi în edificiul nou școlar pus în lucrare.

7. Teliu, cu salariu de 300 fl. din cari 50 fl. ajutoriu dela Ven. Consistoriu și cuartir liber în edificiul frumos școlar.

8. Vama-Buzău, cu salariu de 300 fl. din cari 100 fl., ajutor dela Ven. Consistor, cuartir liber în edificiul școlei constătoriu din trei încăperi și 20 poveri de lemne.

Refectanții la vr-unul din aceste posturi, împreunate tôte cu cantoratul se-și așternă cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termen deschis, avēnd, după puțină, a se presenta în vre-o Duminecă sēu sērbătoare în biserică, spre a-și arēta desteritatea în cāntări.

Brețcu (Bereczk), 4 Iuliu 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Treiscaunelor în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Dumitru Coltofeanu,
protopresb.

ad. Nr. 317-898

[116] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlele confesionale din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Seliștei se eserie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român“.

1. Aciliu, cu salar anual de 300 fl. v. a., cuartir și lemne.

2. Sibiiel, 2 posturi învățătoresci cu câte 300 fl. v. a. și cuartir în natură.

3. Vale, 2 posturi învățătoresci cu câte 300 fl. v. a., și cuartir în natură.

Cei ce doresc a reflecta la vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne cererile de concurs în termenul fixat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Dela concurenți se cere a se presenta în o Duminecă ori sērbătoare la biserică pentru a-și arēta desteritatea în cāntări.

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Seliște, în 24 Iunie 1898.

Oficiul protopresb. gr.-or. al Seliștei.

Petrul Iuga,
adm. protop.

Nr. 164/898.

[114] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlele mai jos însemnate, protopresbiteratul Cetății de pētră se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom“.

1. Leschia, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl., anume 172 fl. ajutoriu dela stat, 128 fl. prin repartitiune dela popor, cuartir natural și lemnele necesari de foc.

Curtuișul-mic, un post de învățătoriu cu salariu anual 300 fl. 150 fl. ajutoriu dela stat, 150 fl. prin repartitiune dela popor, grădina școlei în mărime de 900[□], cuartir natural și lemnele necesari de foc.

3. Cărbunariu, un post de învățătoriu cu salariu anual, 300 fl. de 200 fl. prin repartitiune dela popor, 40 fl. din lada bisericeii, în prețiu de 60 fl. folosința unui pământ arătoriu, cuartir natural și lemnele necesari de foc.

4. Vălenii-Șomcutei, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. prin repartitiune dela popor, grădina de legumi; învățătorul e îndatorat a încălzi sala de învățământ din al sēu.

Doritorii de a ocupa vreunul din aceste posturi, au ași înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Dela concurenți se așteptă a se presenta în vreo Duminecă sēu sērbătoare la biserică în respectiva comună, la care au competat, pentru a fi cu-

noscuți personal și pentru ași arăta desteritatea în cāntări.

Fēnațē, la 1 Iuliu 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cetății de pētră în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Teodor Șovrea,
adm. protopresbiteral.

Nr. 171-898

[89] 3-3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a din comuna Ludești-Costești prin acēsta se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post dau un venit sigur anual de 432 fl. 72 cr.

Parochul este îndatorat după usul local de până aci a face parte cuvenită și cantorului sēu.

Doritorii de a reflecta la acest post, au a-și așterne suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sufscrisului până la termenul sus indicat, și a se presenta în biserică în vre-o Duminecă sau sērbătoare, ca se fie cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Orăștiei, în conțelegere cu concernintele comitete parochiale.

Orăștie, la 18 Maiu 1898.

V. Domșa,
ppbiter.

Nr. 182-828

[91] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în comuna bisericescă gr.-or. Lăpuș de clasa III. din protopresbiteratul Cămpenilor, la aprobarea Venerabilului Consistor archidiececan dela 19 Maiu 1898 Nr. 4004 B. se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare oficiōsă

Emolumentele sunt jumătate din venitele stolare parochiale în sumă de 426 fl. 50 cr. v. a., despre cari se pot trage informațiuni dela organele subscrise.

Doritorii de a ocupa acest post se trimită cererile lor concursuale cu documentele recerute de legile din vigoare până la termenul cuvenit subscrisului oficiu protopresbiteral gr.-or. al Cămpenilor.

Cămpeni, 12 Iunie 1898.

Romul Furdul,
proto.

Nr. 613-1898

[86] 3-3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de al doilea învățătoriu vacant la școla română gr.-or. din Cristian, protopresbiteratul Sibiiului, se eserie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu anual 300 fl., din cari 210 fl. din alodiu în rate lunare anticipative, 90 fl. din repartitiune, în rate trilonare, 4 stângini de lemne pentru încălddit, cuartir natural în edificiul școlei, cu două încăperi, pivniță, grajd pentru două vite și șopru pentru lemne.

Cei-ce doresc a reflecta la acest post au se-și așternă cererile de concurs instruite în sensul legilor din vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Avēnd a ține una din strane și a conduce cāntările liturgice cu elevii în biserică, va avē a se presenta în vre o Duminecă ori sērbătoare înainte de ziua alegerii spre a-și arēta desteritatea în cāntări și tipic.

Sibiiu, 30 Iunie 1898.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Papiu,
protopresb

ad. Nr. 310/898.

[103] 1-3

Publicare de licitațiune.

Edificarea unei case nouē de pētră în comuna bisericescă Mag proto-

presbiteratul Seliștei, se va da în-țreprindere cu licitațiune minuendă în 19/31 Iuliu a. c. la 11 ore a. m.

Licitațiunea se va efeptui la oficiul parochial din numita comună.

Prețul de strigare e fl. 604. Licitanții vor depune un vadiu de 10% din prețul de strigare. Condițiunile detaiate se pot vedea la oficiul parochial din Mag, asemenea planul și preliminarul de spese.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Seliștei.

Seliște în 22 Iunie 1898.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Petrul Iuga
adm protopresb.

[119] 1-1

Licitațiune minuendă

Comitetul parochial gr.-ort. român din Soborșin prin acēsta aduce la cunoscință, că pentru predarea lucrărilor de edificare a bisericeii gr.-ort. rom. din Soborșin se va ținea licitațiune minuendă verbală publică împreunată cu oferte închise și sigilate în 31 Iulie 1898 n. l. 10 ore a. m. în localitatea oficiului parochial din Soborșin.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parochial gr.-ort. rom. din Soborșin și în cancelaria Ven. Consistoriu din Arad.

Suma preliminară e de 9051 fl. 34 cr.

Numai acei reflectanți pot lua parte la licitațiune, cari anterior au depus la epitropia parochială cautiua de 10% după suma preliminară, adecă 905 fl. 13 cr. în bani gata sau în hârtii de valōre legale.

Comitetul parochial în tot cazul își rezervă dreptul — fără considerare la preț — a preda lucrul la acel întreprinzător, în care are mai mare garanție.

Comitetul parochial rom. gr.-or. din
Soborșin.

Nr. 172/1898

[117] 1-3

Publicațiune de licitare.

Edificarea școlei confesionale române ortodoxe din parochia Galați, tractul Bistriței, se va da în întreprindere pe calea licitațiunii publice minuende în 31 Iulie a. c. st. n. la 11 ore a. m. acolo în oc.

Prețul strigărei conform planului și preliminarului de spese este 3685 fl. 24 cr., afară de materialul cel dă biserica.

Licitanții vor avea a depune vadiul cu 10% din prețul strigărei, care va rămâne ca cautiune până după colaudare încă un an.

Solvirea prețului edificării se va face în trei rate egale și anume: prima rată se va solvi la începutul lucrului, a doua când va fi edificiul gata, ér a treia după colaudare.

Comitetul parochial își susține dreptul a putea alege dintre licitanți pre cel mai sigur.

Planul și preliminarul de spese împreună cu condițiunile licitare se pot vedea ori și când la epitropia parochială din Galați.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Bistriței.

B.-Bistrița, în 26 Iunie 1898.

Simion Monda,
protopop.**Pretutindeni**

chiar la țēră, se caută persoane onor. și active pentru vēndarea unui

Articol special,

cunoscut și fōrte căutat. Capital nu este necesar. Ori-și-cine pōte a se ocupa, chiar în mod accesoriu. **Mare Rabat** și salar fix în cas de succes. **5-20 lei** de câștigat pe di fără ostēnēlă. Ocupație onorabilă și lesne. A serie sub: **B. B. H. 2. Office de Publicité la Bruxelles.** (Belgia).

[74] 6-6